

РИБАРСТВО У СССР-у

Богати комплекси природних капацитета којима располаже СССР, условили су да се рибарство као привредна грана брзо развије. Ако се има у виду да ова земља располаже са десет милиона квадратних километара отворене водене површине мора и океана, јасно је каквим риболовним површинама обилује. Овоме треба додати да се на територији ове огромне земље налазе многобројна језера (мора), површине близу двадесет пет милиона хектара, као и већи број ријека чији се дужински токови рачунају на преко триста педесет хиљада километара. Мање -- више, сви њени водени капацитети веома су богати рибом и другим корисним животињама, које насељавају ове воде.

Сем природних капацитета, СССР располаже и већим површинама рибњака и полурибњака.

Како се Совјетски Савез граничи пространим Атланским и Тихим океаном, његове могућности за развитак рибарске привреде имају још већи значај.

Према званичним статистичким подацима улов рибе у СССР-у сачињава десет процената од свјетске производње, а по количинама улов заузима друго мјесто, тј. после Јапана.

Ове природне капацитете насељава око 1.400 разних врста риба, од којих двије стотине педесет имају значај.

Рибарска привреда има веома значајну улогу у општепривредном развиту земље. Бржи развитак ове привредне гране условљен је посљедњих година, стварањем ја-

ке риболовне флоте и рибарске индустрије, чиме је омогућено боље коришћење расположивих капацитета, посебно мора и океана, на којима се данас освајају нова пространа риболовна подручја.

За вријеме царске Русије, риболовна привреда се углавном ограничавала на централне слатководне капацитете, тако да се из ових риболовних објеката ловило крајем деветнаестог вијека око милион тона рибе годишње.

Остале риболовне воде, углавном су експлоатисали инострани рибари. Сјеверни базен су користили Енглези и Норвежани, а воде Далеког истока, Јапанци.

Експлоатација риболовних вода, углавном се обављала на екстензиван начин. Риболовна техника и пловни објекти били су веома примитивни, али довољни да на нерационалан начин користе природна богатства ових вода без икаквог газдовања.

Прерада рибе углавном се сводила на сољење, тако да је у свјежем стању потрошња износила свега 10—15%. Индустријске прераде готово и није било.

Стагнација рибарства нагло се осјетила у првим годинама двадесетог вијека, у периоду првог свјетског и грађанског рата, тако да је улов у 1920. години износио око двјеста педесет хиљада тона рибе.

Период обнове у рибарској привреди почео је по завршетку грађанског рата. Општи прогрес развитака ове привредне гране захватио је упоредо, како риболовну технику, тако и рибарску индус-

трију. Приоритетна улога дата је техничкој реконструкцији, која је била у склопу општег индустријског развоја ове земље у послеријатном периоду. Техничка реконструкција риболова вршила се на рачун повећања риболовне флоте. У 1932. години риболовна привреда ове земље располагала је са нешто више од четири хиљаде рибарских моторних бродова. Већ у 1940. години овај се број повећао на шест хиљада. У развоју рибарства ишло се на механизацију већег дијела рибарства. Оваква техничка реконструкција имала је великог успјеха и условила је повећање улова рибе са 960.000 тона у 1929. на 1.500.000 у 1936. години.

Упоредо са уловом рибе и организацијом риболовних предузећа и риболовних колхоза, развијала су се и предузећа за прераду рибе. Посебна пажња поклоњена је ускладиштењу рибе и грађењу хладњача. У 1940. години број већих хладњача износио је 64, док је број предузећа за прераду рибе износио 70, са капацитетом од око 400.000.000 лимених кутија. Упоредо са ускладиштењем и конзервацијом проширило се и асортиман рибљих прерађевина путем топлог и хладног димљења, који је обављен на савремен и механизован начин. На бази искоришћавања рибље сировине формирана је и широка производња рибљег брашна и масти, тако да се примитивна рибарска привреда у периоду 1920—1940. година измијенила

у јаку грану прехранбене индустрије СССР-а.

У току другог свјетског рата уништено је више од 32% рибарске флоте. У централним базенима Азовског, Црно и Балтичког мора, као и у подручјима сјеверног базена, уништена је читава рибарска флота, опрема и сви стационарни рибарски објекти који су постојали на овим подручјима. У овом периоду услиједило је и активније коришћење риболовних подручја Далеког истока те и изградња рибарске индустрије за овај базен.

У току другог свјетског рата улов рибе спао је на свега 900 хиљада годишње.

У послеријатној обнови посебна пажња поклоњена је развоју рибарства, рибарској индустрији и коришћењу веома пространих и богатих риболовних подручја сјеверног базена и Атлантика у ширим размјерама. Саграђена је јака рибарска флота, обновљена и проширена рибарска индустрија, реконструисана и проширена мрежа за ускладиштење рибе, усавршен и повећан асортиман рибарских производа и предузете шире акције на изучавању постојећих капацитета у сврху њиховог планског и рационалног искоришћавања.

О предузетим мјерама на развоју ове привредне гране најречитије говоре постигнути резултати о количинама улова рибе у 1958. години који су приказани у табели 1.

Улов рибе 1958. године у СССР-у по риболовним базенима

Табела 1		
Риболовни базени Улов у	Улов у хиљадама тона	Улов у процентима
Сјеверна мора	934.500	32,4
Далекоисточна мора	832.100	28,8
Каспијско море	402.600	13,9
Азовско и Црно море	165.400	5,7
Балтичко море	37.300	1,3
Воде Антарктика	177.700	6,2
Језера, ријеке, рибањи и др.	194.700	6,8
Свега :	2.386.500	100

Табела 2

Риболовни базени	Процентуални улов по базенима у укупном улову					
	1913. г.	1928. г.	1940. г.	1950. г.	1958. г.	1965. г.
Сјеверна мора	3,1	7,1	16,6	17,5	32,4	38,2
Сјеверни Атлантик	—	—	—	0,9	18,6	26,9
Јужни Атлантик	—	—	—	—	0,1	2,8
Далекоисточна мора	10,5	19,3	24,6	29,2	28,8	25,5
Каспијско море	65,7	53,4	26,9	19,3	13,9	8,1
Азовско и Црно море	7,5	10,0	18,2	14,2	5,7	3,9
Балтичко море	1,6	1,8	1,9	6,8	4,9	2,4
Аралско и Балкашко језеро	3,2	1,6	2,9	2,0	1,3	0,9
Остале воде	8,4	6,8	8,9	11,0	12,9	18,2
У к у п н о:	100	100	100	100	100	100
Улов приказан у милионима тона	1,2	0,84	1,31	1,65	2,88	4,64

Посебна пажња развитку рибарства поклоњена је у седмогодишњем перспективном плану општег привредног развитка СССР-а за 1959-1965. годину, у коме се предвиђа да ће улов 1965. године износити 4,640.000 тона рибе. Овако огромно повећање, углавном, усмерено је на освајање нових риболовних подручја Сјеверног леденог мора, Атланског и Тихог океана.

Знатан развитак риболова предвиђа се у сјеверном базену, где ће се улов рибе повећати са 930.000, колико је износио у 1958. на 1,770.000 тона у 1965. години. Ово повећање, углавном, ићи ће на рачун економски важних врста риба: харинге сардине, туна, скумре, ставрида и др. Велико повећање се предвиђа и у далекоисточном базену, где ће се од 830.000 тона, колико је износио улов у 1958. постићи, 1,180.000 тона рибе у 1965. години. Код овог базена повећање ће углавном ићи на рибу из фамилије бакалар, као и на друге економски вриједне рибе насељене у овом подручју.

Проширењем риболовног подручја обухватиће се и подручје јужног Атлантика, где се у 1965. години предвиђа улов од 1,300.000 тона, и то већином сардине, туња и других риба.

Повећање улова рибе у Аралском, Црном и Каспијском мору ићи ће одприлике на 10%, а у појединим водама доћи ће и до ограничења и смањења улова рибе као нпр. у Балтичком мору.

Даљи развитак седмогодишњег програма развитка рибарства обухватиће изградњу рибњака, порибљавање вода, планско газдовање на риболовним објектима и друге мјере на унапређивању ове привредне гране.

Као што се види из Табеле 2 улов рибе у 1965. години достићи ће износ од 4,640.000 тона, што представља видан успон у развоју ове привредне гране.

Овакав развитак рибарства у планираном периоду омогућиће даље повећање рибарске флоте, а посебно опремљених рибарских бродова за лов туња, харинге, сардине и других врста економских

важних риба, с обзиром да је постојећа рибарска флота снабдјева на свим савременим уређајима за ефикасно обављање лова на отвореним водама. Ови бродови располажу уређајима за ускладиштење уловљене рибе, прераду и паковање. Израдом већег броја пливајућих прерађивачких рибарских комбината са комплексним уређајима за коришћење сировина далеких риболовних подручја омогућиће успјешну реализацију постављеног плана и допринијети снижењу про изводних трошкова. Истовремено треба нагласити да ће реализацији постављеног програма умногост допринијети и изградња рефрижераторних бродова, који ће прихватити и отпремити уловљену рибу са мањих бродова, посебно кочара и замрзнуту допремати пливајућим и стационарним рибарским комбинатима за прераду и транспорт.

Програм је обухватио и питање финалних производа рибљег асортимана. Производња конзерви повећаће се на око милијарду кутија, са разноврсним начином прераде како у уљу, тако и у разним сосовима. Потрошња и продукција живе и замрзнуте рибе у односу на 1958. годину удвостручиће се, док ће се прерада путем сољења која је износила 300.000 тона или 17% смањити на минималне количине.

Одраз повећања нарочито ће бити истакнут код производње рибљег брашна и масти. Рачуна се да ће производња рибље масти износити у 1965. години 140.000 тона, или два пута више него у 1958. години, а рибљег брашна ићи ће на повећање до 3,5 пута.

Извршење седмогодишњег плана предвиђа се потпуно задовољне потреба становништва у свјежој риби и рибљим производима.

Посебна брига поклања се питању одређивања локације индустријских објеката. Досадашње искуство показало је неправилности одређивања локација појединих већих рибарских објеката који су удаљени од центра сировинске ба-

зе, што је имало за посљедицу знатно поскупљење финалних производа. Битни и основни принцип садашњег и будућег одређивања локација заснива се на томе што ће се индустријски објекти лоцирати у рејонима сировинске базе. Овакав начин одређивања локације ових објеката помоћи ће правилан и успјешан развитак рибарске индустрије у одговарајућим економским рејонима.

Даља битна одлика рационалног размјештаја индустријских објеката је и у томе што ће ова допринијети освајању нових риболовних подручја.

Неправилна концентрација риболовних објеката и база била је карактеристична у царској Русији и послеријатном периоду совјетске власти. Индустрија је већим дијелом била концентрисана у централном, сјеверозападном и јужном дијелу, а што је имало негативан одраз како на општи развој привреде, тако и на развој ове привредне гране. Ово је имало за посљедицу лоше и нерационално газдовање на централним риболовним водама (Каспијско, Црно, Азовско море и велике ријеке Волгу, Дон и Дњепар).

Овако стање у новијем периоду је потпуно измијењено. Извршено је проширење риболовних подручја и створене многобројне базе и риболовни објекти са крупном риболовном механизованом флотом и погодним индустријским објектима. Овај период карактерише формирање нових база и риболовних објеката за сјеверна и далекоисточна мора. Колико је правилна била оваква оријентација и усмјеравање локације рибарских објеката са новим подручјима са богатом сировинском базом, најбоље илуструју сљедећи подаци: у 1958. г. укупни улов у сјеверним морима износио је 930.000 тона, односно 31 пут више него у 1913. години, а у проценту

32,4% од цјелокупног улова СССР-а, тј. скоро једну трећину, тако да је овај базен заузео прво мјесто по уловљеним количинама рибе у земљи. Далекоисточна мора заузела су друго мјесто у улову рибе са 880.000 тона, тј. 7,6 пута више него 1913. године. Оваквим у-смјеравањем и оријентацијом рибарства СССР је заузео једно од главних мјеста у погледу улова на отвореним водама (морима и океанима).

Све процјене у вези са планираним капацитетима у перспективном развоју рибарства заснивају се на темељитим и студиозним истраживањима веома широке и разгранате научно-истраживачке службе, која је пружила неизмјерну корист у рјешавњу комплексне проблематике ове привредне гране у Совјетском Савезу.

Инж. Ђорђе Дреџић

О ЗДРАВСТВЕНОЈ КОНТРОЛИ САДНОГ МАТЕРИЈАЛА У УНУТРАШЊЕМ ПРОМЕТУ

Двадесет и трећег јуна ове године ступио је на снагу Правилник о здравственој контроли садног материјала унутрашњем промету, који је изашао у „Службеном листу ФНРЈ“ бр. 21/62. Циљ овог Правилника је да се увођењем редовне и обавезне здравствене контроле и прегледа свих објеката за производњу садног материјала, тј. свих расадника, од стране овлашћених стручњака за заштиту биља, обезбједи спречавање ширења опасних биљних болести и штеточина, како на пољопривредном, тако и на шумском и украсном биљу.

Производња садног материјала — основна грана у оквиру пољопривредне и шумарске производње, Правилником добија обавезан и разрађен програм здравствене контроле и заштите. Редовној здравственој контроли по одредбама Правилника обавезно подлежу сви објекти за производњу садног материјала, без обзира да ли исти спадају у друштвену или приватну својину, и читава материја у вези са производњом и прометом садног материјала гледана из аспекта здравствене контроле, њиме је регулисана.

Сада је основно да се одредбе Правилника тачно протумаче и схвате, те да се од стране свих заинтересованих форума и лица савјесно спроведу у живот. Прије свега, сви објекти за производњу садног материјала (расадници), морају у року од два мјесеца (до

23. августа о. г.), бити уписани у „Књигу објеката за производњу садног материјала“, коју ће водити орган за заштиту биља, односно гдје овог нема орган за пољопривреду у народном одбору општине. Поред тога што ће поднијети пријаву за упис у књигу корисници ових објеката су дужни да одмах поднесу пријаву за здравствени преглед објекта, која се подноси такође народном одбору општине. На основу ове пријаве народни одбор општине обавезан је донијети рјешење о одређивању стручњака за заштиту биља, овлашћеног за овакве прегледе, да у предвиђеном року изврши здравствени преглед објекта. Списак стручњака за заштиту биља који ће бити овлашћени за ове прегледе и из којег ће народни одбори општина моћи да бирају приликом одређивања, тј. доношења рјешења за прегледе објеката, објавиће Секретаријат за пољопривреду и шумарство Извршног Вијећа у „Службеном листу НРЦГ“ у најскорије пријеме.

Стручњак за заштиту биља дужан је да након пријема рјешења од стране народног одбора општине, изврши здравствени преглед објекта у предвиђеном року и да податке о здравственом стању, након прегледа упише у „Књигу здравственог прегледа објекта за производњу садног материјала“. Ову књигу, као и „књигу производње садног материјала“, и „књигу продаје“, тј. издавања садног

материјала, према посебним обрасцима које предвиђа Правилник, дужан је да води сваки објекат за производњу садног материјала, односно сваки расадник.

Код првог здравственог прегледа објекта, који треба обавити до првог јула сваке године, стручњак за заштиту биља, уколико не пронађе (установи) присуство опасних биљних болести и штеточина које су Правилником обухваћене, врши упис у „Књигу здравственог прегледа објекта“, а тек код другог здравственог прегледа, који треба обавити у времену од 15. септембра до 1. децембра, уколико и тада констатује да нема на објекту опасних биљних болести и штеточина, издаје кориснику објекта увјерење о здравственом стању објекта за производњу садног материјала према утврђеном обрасцу. Тек након тога корисник објекта може ставити у промет или користити за сопствене потребе садни материјал са дотичног објекта, произведен у дотичној години, тј. само онај који је обухваћен увјерењем.

Уколико стручњак за заштиту биља приликом прегледа објекта установи присуство неке од опасних биљних болести или штеточина, он тада кориснику објекта издаје рјешење којим се, сходно одредбама Правилника, забрањује стављање у промет и коришћење за сопствене потребе дотичног садног материјала док зараза траје, и одређује кориснику објекта мјере, које је овај у том случају обавезан спровести. Уколико се нађена болест или штеточина не може сузбити, односно уништити, стручњак за заштиту биља доноси рјешење којим обавезује корисника објекта да заражени садни материјал уништи и одређује на који

се начин има уништити. На тај начин, Правилник обезбјеђује да се у промет може ставити, као и за своје потребе користити, само здрави садни материјал, тј. онај за који постоји здравствено увјерење, издато од стране стручњака за заштиту биља након здравственог прегледа.

Поред тога што Правилник обавезује кориснике објеката да воде одређене књиге, које смо напријед навели, он исто тако обавезује и радње и продавнице садног материјала да воде „Књигу набавке“ и „Књигу продаје“ садног материјала такође према утврђеним обрасцима. Све ове књиге морају бити овјерене од стране органа управе општинског народног одбора надлежног за послове заштите биља, односно пољопривреде.

У оквиру регулисања ове материје Правилник предвиђа да се продаја садног материјала може вршити само на објекту за производњу или у радњи односно продавници која има устројене напријед наведене књиге, док је продаја на свим другим мјестима, као на пијацама, по кућама и слично, овим Правилником забрањена.

Правилником су предвиђене и казне за оне који се у производњи и промету не придржавају његових одредаба. За онога ко прекрши одредбе Правилника, а нарочито ко пусти у промет садни материјал без увјерења о здравственом стању, предвиђене су казне и то: за привредне организације и установе са самосталним финансирањем до 1.000.000 динара, за одговорно лице у привредној организацији и установи до 100.000 динара, а за грађанина који поступи противно одредбама Правилника казна се креће до 50.000 динара.

Инж. С. Радуловић

IV КОНГРЕС ИНЖЕЊЕРА И ТЕХНИЧАРА ШУМАРСТВА И ДРВНЕ ИНДУСТРИЈЕ

Од 17. до 20. јуна 1962. године у Загребу је одржан IV Конгрес инжењера и техничара шумарства и дрвне индустрије Југославије. Овај Конгрес, као и сви ранији за

шумарство и дрвну индустрију, представљао је стручну манифестацију, али је поред ње имао и јубиларни карактер, јер се одржавао у вријеме десетогодишњице

постојања и рада Савеза инжењера и техничара шумарства и дрвне индустрије Југославије.

Поред одређеног броја делегата из свих Републичких савеза Конгресу је присуствовало и неколико стотина инжењера и техничара шумарства и дрвне индустрије као и већи број истакнутих гостију међу којима др Славко Комар, секретар Секретаријата за пољопривреду и шумарство Савезног извршног вијећа. Од делегација из сусједних земаља Конгресу је присуствовала делегација Друштва инжењера и техничара шумарства Народне републике Пољске која је на Конгресу била срдечно примљена и поздрављена. Домаћин Конгреса био је Савез инжењера и техничара шумарства и дрвне индустрије Хрватске који је показао пуно воље и труда да се Конгресу омогући успјешан рад. Конгрес је одржан у Сали Свеучилишта „Мoшa Пијаде“ са следећим дневним редом:

17. јуни

- отварање Конгреса
- избор радног предсједништва и осталих радних тијела
- поздрав гостију
- САВЈЕТОВАЊЕ О ТЕМИ: Стање и проблеми производње и прераде дрвета у Југославији

18. јуни

- дискусија у Пленуму
- Дискусија о рефератима и ко-рефератима по грамама:
 - а) шумарство
 - б) дрвна индустрија

19. јуни

- а) извјештај органа Савеза са дискусијом
- б) усвајање статута Савеза инжењера и техничара шумарства и дрвне индустрије Југославије,
- ц) избор почасних и заслужних чланова Савеза инжењера и техничара шумарства и дрвне индустрије Југославије

- д) избор органа Савеза
- е) Усвајање Резолуције Конгреса.

На Конгресу је констатовано:

- да су у периоду између два претходна Конгреса у шумарству и дрвној индустрији постигнути значајни успјеси који се изражавају прије свега, у
 - повећаном обиму производње;
 - измијењеној структури производње у правцу појачаног учешћа производа финалне прераде дрвета на рачун производа примарне прераде;
 - повећаној продуктивности рада и повећању дохотка;
 - повећаној вриједности извоза и измјени његове структуре у правцу јачег учешћа производа финалне прераде;
 - примјени нових и савремених метода рада у узгоју шума, реконструкцији шумског фонда и подизању економске вриједности шуме;
 - плантажној производњи дрвета брзог раста;
 - механизацији шумских радова;
 - повећању вриједности производње бољим коришћењем шумског фонда;
 - повећању стручног нивоа кадрова;
 - преласку шумских газдинстава на статус привредних организација.

На Конгресу и Савјетовању је истакнуто да је поред постигнутих успјеха у наведеном периоду било и низ проблема и тешкоћа објективне и субјективне природе у чијем отклањању треба да узму активног учешћа сви чланови Савеза.

За почасне и заслужне чланове Савеза инжењера и техничара шумарства и дрвне индустрије Југославије изабрани су из Савеза инжењера и техничара шумарства и дрвне индустрије Црне Горе другови Зоговић инж. Божидар и Вучковић инж. Душан.

Посљедњег дана Конгреса за учеснике су организоване стручне екскурзије и то:

Прва екскурзија у правцу Горског котара са посјетом Дрвно индустријском предузећу — Огулин,

затим Творници плоча иверица „Иверокал“ у Српским Моравицама, те Шумском господарству Делнице ради упознавања пребирног узгоја мјешовитих састојина једе и букве.

Друга екскурзија у правцу Хрватског загорја са посјетом Шумском господарству Вараждин гдје су се учесници упознали са плантажирањем у базену ријеке Драве и парковним господарством у Виници и Тракошћану. Учесници ове екскурзије посјетили су у Вараждину и Творницу столица „Бобић Флоријан“.

Трећа екскурзија у Загребу и његовој околини гдје су се учесници упознали са узгојним мјерама у шумама. Загребачке горе, и посјетили Творницу за производњу папира.

Са Конгреса су упућени поздравни телеграми Предсједнику Титу и предсједнику Сабора Хрватске другу Бакарићу који је по завршетку Конгреса примио његову делегацију.

Ивж. Данило Стаматовић

ЗАКЉУЧЦИ

УПРАВНОГ ОДБОРА ПОЉОПРИВРЕДНО-ШУМАРСКЕ КОМОРЕ НРЦГ У ВЕЗИ ПРИПРЕМА ЗА ЈЕСЕЊУ СЈЕТВУ

На сједници Управног одбора Пољопривредно-шумарске коморе НРЦГ одржаној 6. јула 1962. године разматрано је питање јесење сјетве пшенице, као и пострна сјетва крмног биља и поврћа. О овим проблемима, обзиром на њихов значај и актуелност, расправљало се и на састанку Управног одбора Секције за пољопривреду Савезне привредне коморе.

Управни одбор је у вези са овим питањем донио следеће

Закључке:

1. Обзиром на изузетан значај ове године, за што успешније обављање јесење сјетве високородних пшеница, предлаже се да народни одбори општина и све пољопривредне организације са оних подручја гдје долази у обзир ова сјетва, предузму благовремено све потребне припреме око извођења јесење сјетве пшенице.

Успјешно и благовремено извођење ове важне акције долази у ред најактуелнијих привредних питања, те би му са тог аспекта и требало прићи. Спровођење ове акције зависиће добрим дијелом од свестраног заузимања свих привредних и друштвено-политичких

фактора на терену, те се у том смислу и препоручује свестрано ангажовање на овом важном послу.

2. Оријентационим југословенским планом јесење сјетве пшенице, предвиђа се знатно проширење површина под овом културом. У складу са тако постављеним планом предвиђа се и знатно проширење сјетве на подручју наше Републике, с тим да се не доведе у питање обим сјетве осталих пољопривредних култура — крмног биља, осталих житарица и повртних култура. Ово би се могло постићи у првом реду коришћењем могућности за сјетву пшенице на ново

освојеним површинама које до сада нијесу обрађиване, или пак на оним земљиштима која би се добила путем откупа или закупом.

Код сјетве пшенице предност се даје друштвено-организованој производњи гдје ће се засијати искључиво високородне сорте уз примјену пуне агротехнике, чиме се са сигурношћу могу постићи високи приноси. Ово је потврђено у нашој досадашњој пракси, чак и у најнеповољнијим климатским условима производње.

Како је наш друштвени сектор у пољопривреди још увијек неразвијен, то се мора посветити пуна пажња сјетви пшенице на имањима индивидуалних произвођача.

Све наше задружне организације треба да се максимално заложу за испитивање могућности сјетве пшенице у кооперацији са индивидуалним произвођачима водећи рачуна да таква кооперација буде заснована на обостраном економском интересу, а што је могуће остварити.

Пошто је сјетва високородних пшеница показала велике предности над сјетвом домаћих сората, народни одбори општина требали би да испитају могућност доношења одлука о обавезној сјетви високородних пшеница на свом подручју уз примјену одговарајуће агротехнике.

3. Народни одбори општина у заједници са пољопривредним организацијама свога подручја, треба да свестрано проуче могућности за спровођење наведених закључака у живот, с тим да чим прије утврде све расположиве површине које долазе у обзир за јесењу сјетву, и

то посебно у друштвено-организованој производњи а посебно на приватном сектору. Осим тога, упоредо утврдити залихе и потребне набавке репродукционог материјала (сјемена и минералних ђубрива), као и механизације.

На бази тако утврђених производних капацитета и потребних набавки репродукционог материјала и механизације, сачинио би се и план за читаву Републику.

4. Органи републичке пољопривредне службе пружиће пуну помоћ народним одборима општина и пољопривредним организацијама при утврђивању плана јесење сјетве, обезбјеђењу његовог извршења, те ће стручне екипе током мјесеца јула обићи сва наша производна подручја гдје долази у обзир сјетва пшенице.

До доласка представника републичке службе, народни одбори општина у заједници са пољопривредним организацијама треба да проуче могућности и утврде производне капацитете као и потребе набавки репродукционог материјала за успјешно извођење јесење сјетве пшенице.

Дан доласка представника републичке службе утврдиће се благовремено, како би се на заједничком састанку између представника општине, пољопривредних организација и представника републичке службе детаљно разрадио и утврдио план сјетве.

5. Републичка пољопривредна служба спровешће акцију апробације сјемена пшенице, ради обезбјеђивања довољних количина квалитетног сјемена са подручја наше Републике, како би се избјегла набавка овог са стране.

6. Републичка стручна служба разрадиће производни процес узгоја високородних пшеница, и у виду упутстава доставити га свим заинтересованим општинским одборима и пољопривредним организацијама.

Обзиром на врло неповољне временске прилике у првом полугођу ове године, које су се негативно одразиле на приносе код крмног и потврног биља, то у циљу ублажавања неповољних посљедица Управни одбор Пољопривредно-шумарске коморе предлаже сљедеће:

— да се обави пострна сјетва крмног биља у првом реду силажног кукуруза, како би се обезбиједило што више квалитетне сточне хране;

— на свим подручјима гдје су повољни услови за пострну сјетву поврћа, поготову гдје постоје могућности за наводњавање треба одмах приступити пострној сјетви поврћа и то на што већим површинама. Ово тим прије јер је реализација цјелокупне производње загарантована од стране Дирекције за исхрану, уколико се произведене количине не би успјеле реализовати преко трговинске мреже;

— на састанцима који ће се одржати код народних одбора општина у вези јесење сјетве треба детаљно проучити и ова питања и утврдити план пострне сјетве крмног и повртног биља.